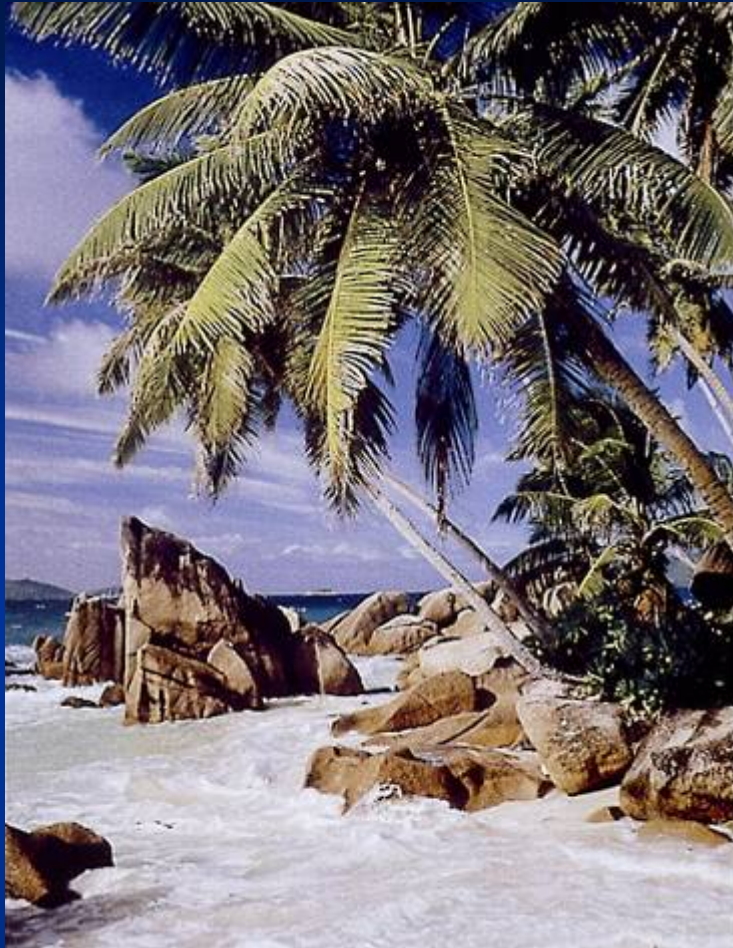

Þolmörk ferðamannasvæða

Anna Dóra Sæþórsdóttir
Háskóla Íslands

Ráðstefna um skipulagsmál fyrir Lakasvæðið
Kirkjubæjarklaustur
10. mars 2007

**Drauma-
staðurinn**

Fyrstu
gististaðirnir eru
byggðir – einfaldir
í sniðum og falla
ágætlega inn í
umhverfi sitt

Veitingastaðir fara að sjást

Markaðssetning og kynning
- ef vel gengur fjölgar gestum

Fleiri ferðamenn krefjast aukins gistirýmis

Til þess að
standast harða
alþjóðlega
samkeppni er oft
byggt á fallegustu
stöðunum

Staðir missa sérkenni
sín og verða hverjir
öðrum líkir

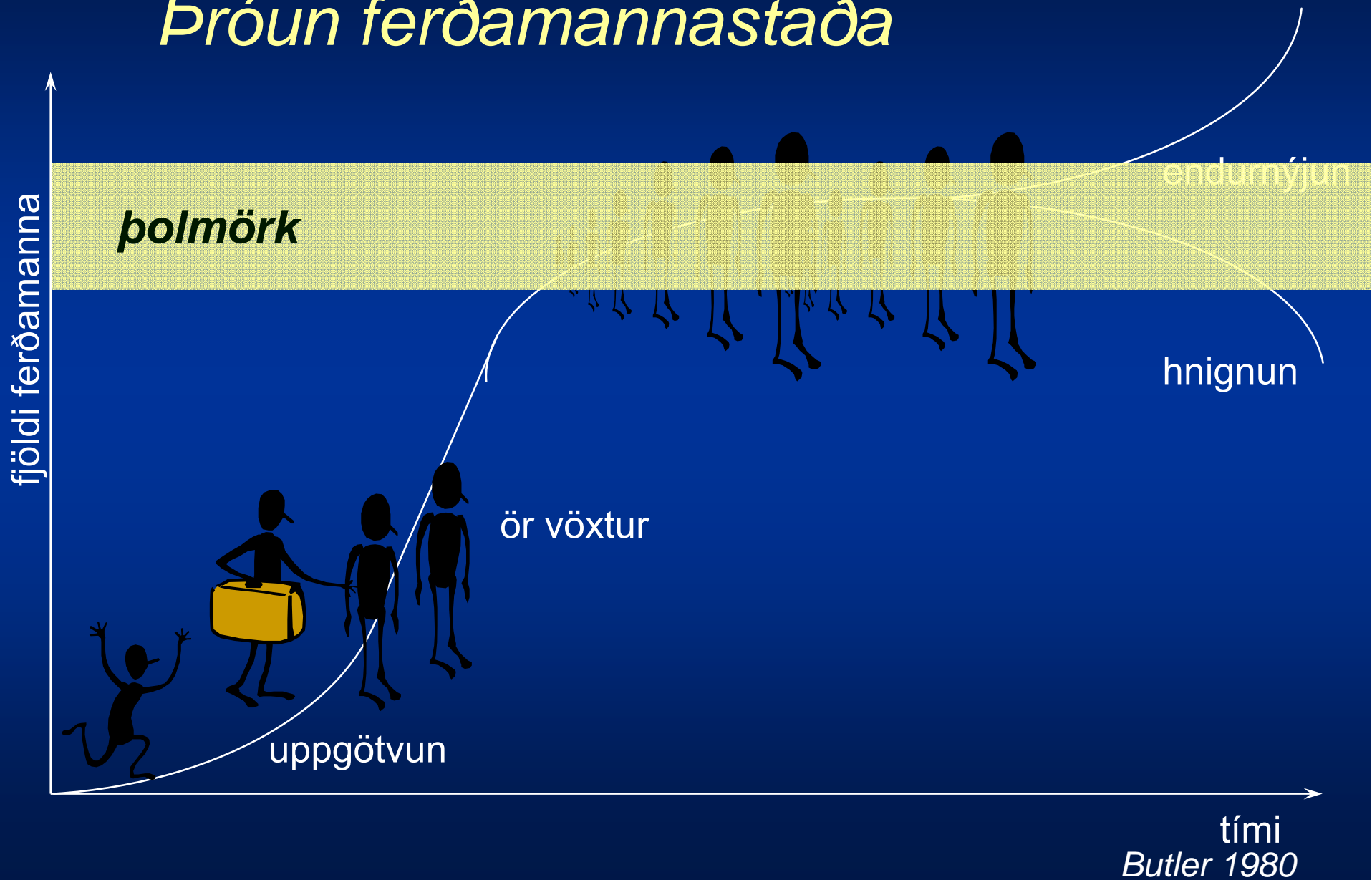

Fjöldaferðamennska hefur innreið sína

Hvað varð af hinu upprunalega aðdráttarafli?

Þróun ferðamannastaða

Þolmörk ferðamennsku

Hámarksfjöldi ferðamanna sem getur ferðast um svæði án þess að leiða af sér óásættanlega hnignun á umhverfinu, hafa neikvæð áhrif á samfélagið eða upplifun ferðamanna skerðist

Þolmörk umhverfis

Þolmörk náttúrulegs umhverfis

Jarðvegur, gróður, landslag, vatn, dýralíf

Þolmörk innviða

Bílastæði, vegir, göngustígar, gistirými, salerni/ kamrar

Félagsleg þolmörk

Þolmörk ferðamanna

Upplifun á mannþröng og umfangi ferðaþjónustu

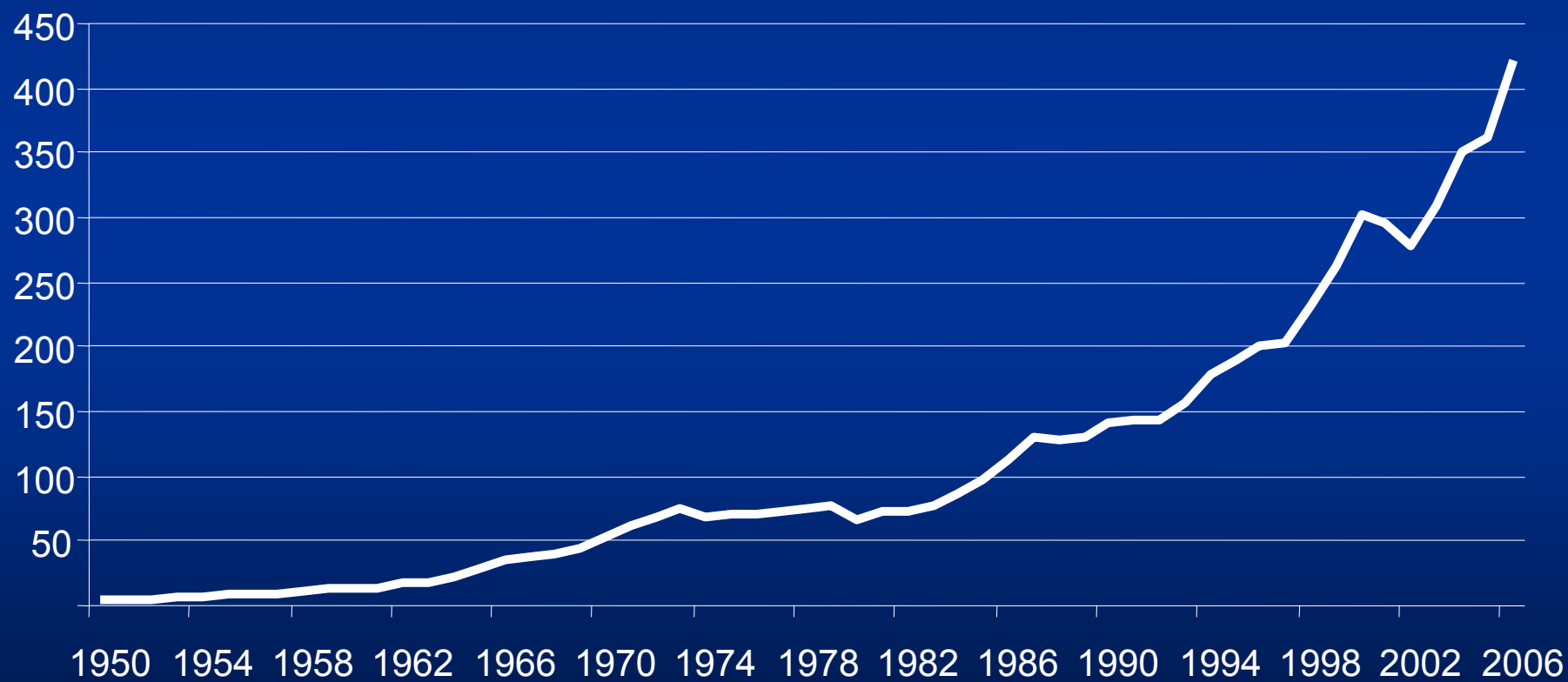
Þolmörk heimamanna

Viðhorf til ferðamennsku

Erlendir ferðamenn á Íslandi

þúsundir gesta

Rannsóknarsvæðin

Mið-hálandið

REYKJAVÍK

Selfoss

Vestmannaeyjar

LANGISJÓR

FJALLABAK

MÝVATN

Akureyri

JÖKULSÁRGLJÚFUR

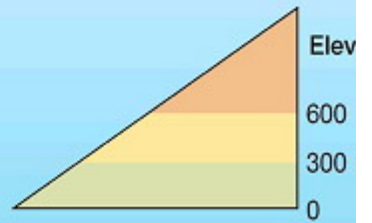
Egilsstaðir

LÖNSÖRÆFI

Höfn

SKAFTAFELL

50 km

Stærð og skipting úrtaks

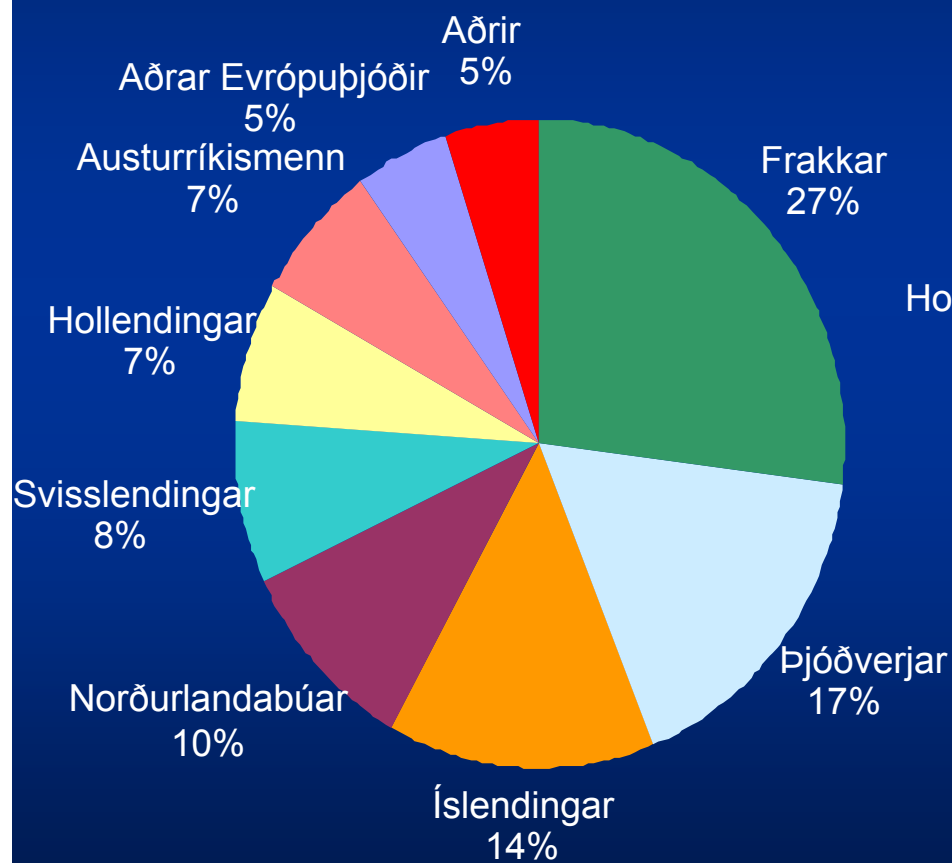
	Spurninga- listar (N)	Dagbækur (N)	Viðtöl (N)
Langisjór	19	19	
Lónsöræfi	95	11	
Landmannalaugar	546	10	12
Skaftafell	662		
Mývatnssveit	746		
Jökulsárgljúfur	1111		
Alls	3130	40	12

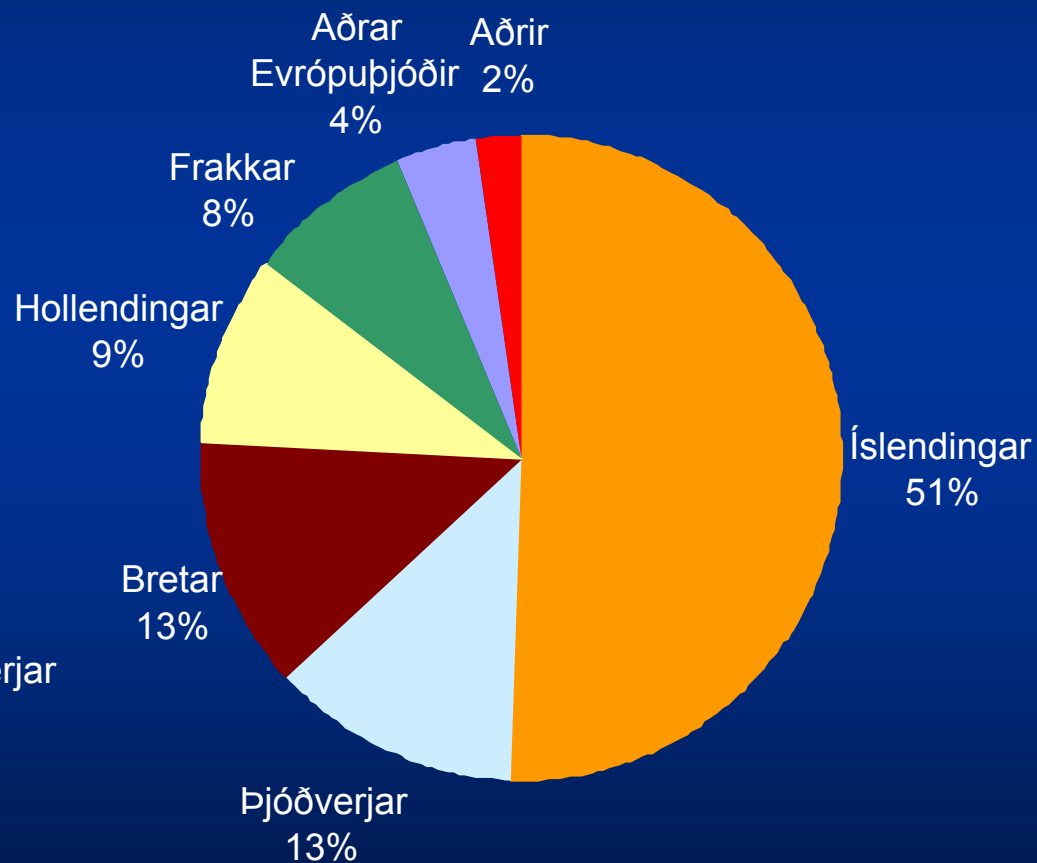

Ferðamenn í Landmannalaugum

Ferðamenn í Lónsöræfum

Gestir Landmannalauga

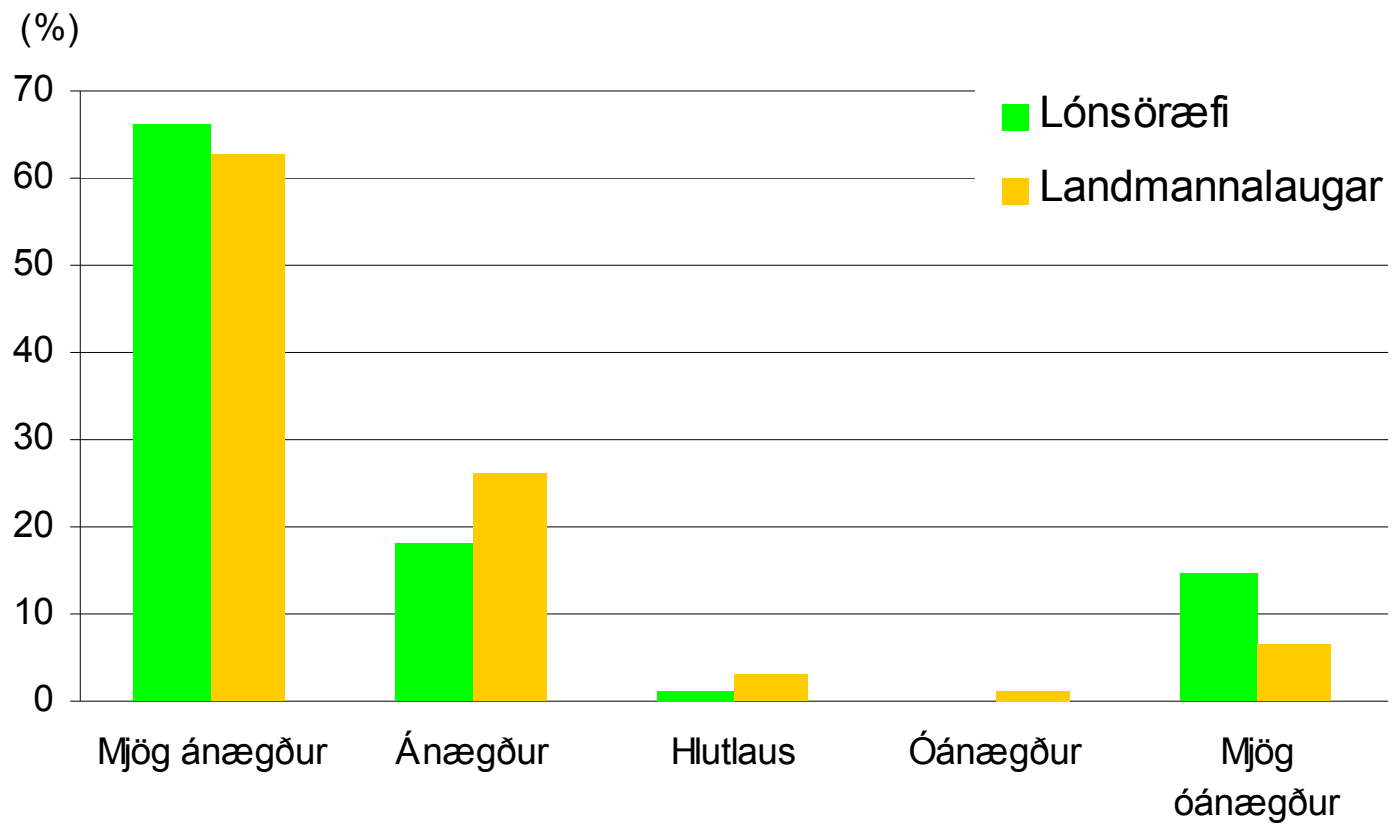
- konur 56%, karlar 44%
- meðalaldur 41 ár
- 60% með leiðsögumanni
- 80% í fyrsta skipti
- 83% vildu koma aftur
- 67% gistu (2,3 nætur)
- 33% í dagsferð (4 klst.)
- 90% ganga um svæðið
($\bar{X} = 7,6$ klst)

Gestir Lónsöræfa

- konur 44%, karlar 56%
- meðalaldur 41 ár
- 55% með leiðsögumanni
- 75% í fyrsta skipti
- 90% vildu koma aftur
- 80% gistu (3,7 nætur)
- 20% í dagsferð (7,2 klst.)
- 90% ganga um svæðið
($\bar{X} = 18$ klst)

Hversu ánægð(ur) ertu með dvöl þína?

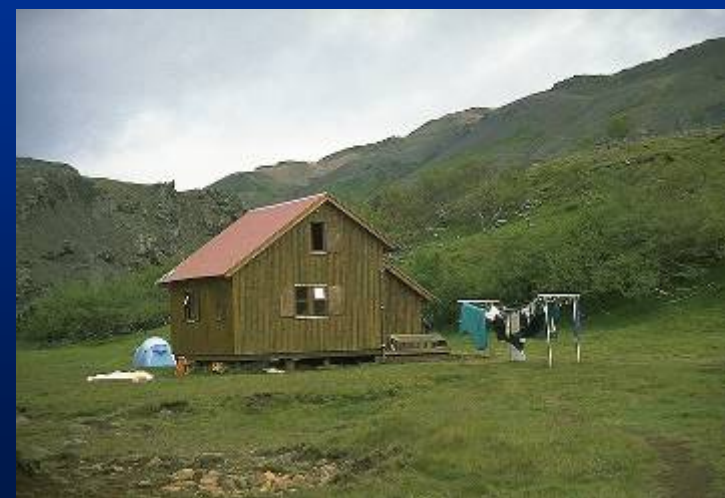
Væntingar mínar með tilliti til þjónustu voru uppfylltar:

Alls ekki

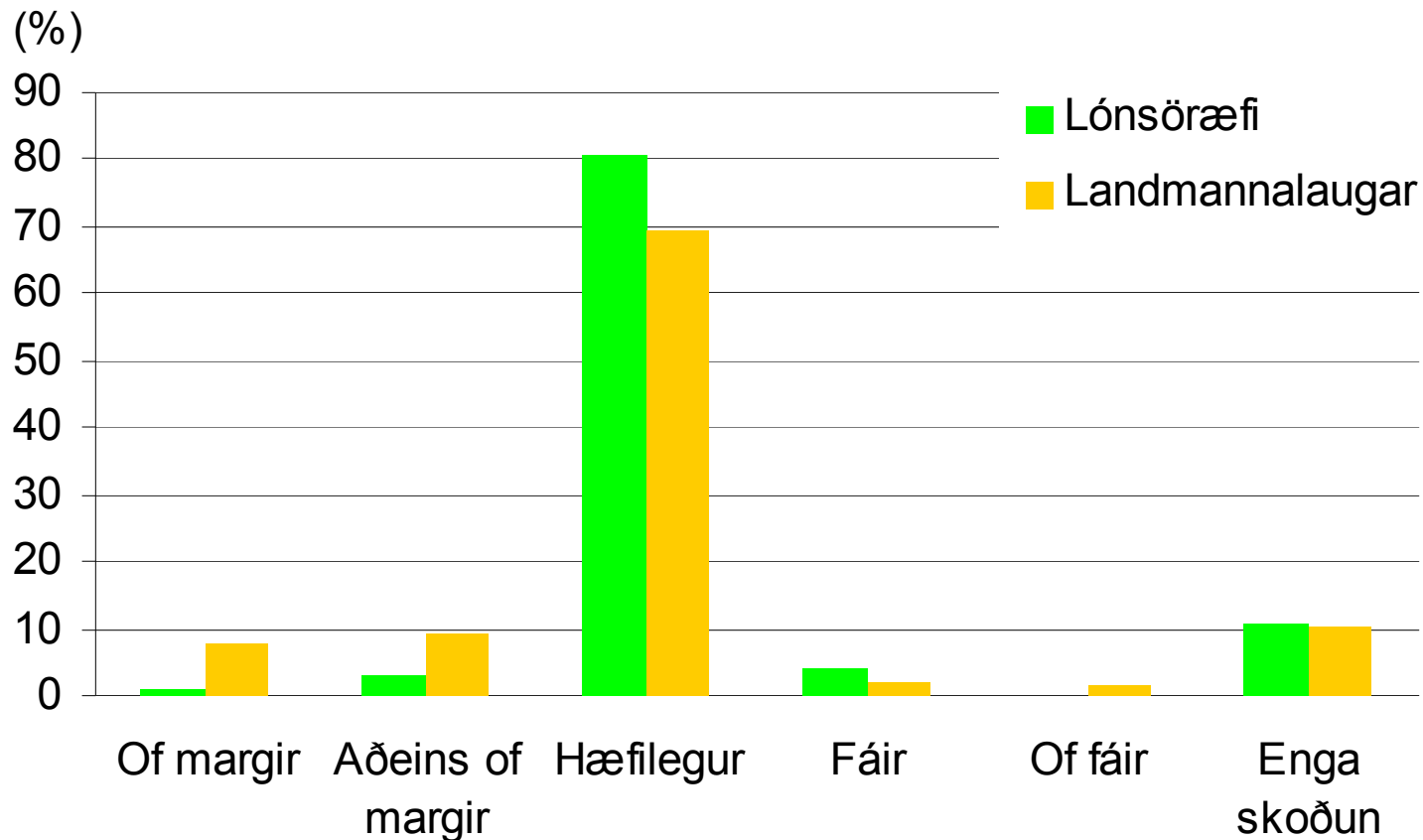
Fullkomlega

Landmannalaugar Lónsöræfi

Hvað finnst þér um fjölda ferðamanna?

*Ferðamenn í
Landmannalaugum*

170-180 þúsund á ári

*Ferðamenn í
Lónsöræfum*

um 2 þúsund á ári

Ósamstæð mannvirki einkenna ásynd Landmannalauga

Hestagirðing
Bílavíðgerðir
Sorpgámur

Skálasvæðið: Aðalskálinn, gömlu og nýju
salernin, dúkkuhúsið

Kaffi Fjallafang

Íverustaður hesta og hestamanna

Bílastæðið

Látlaus og einföld mannviki einkenna ásýnd Lónsöræfa

Múlaskáli

Skálinn við Geldingafell

„Ósnortin víðerni eru meira eða minna hluti af aðdráttarafli svæðisins...“

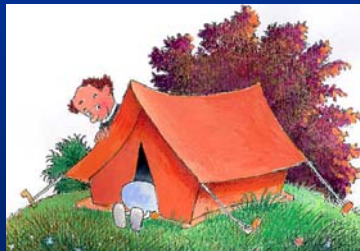
– að mati 90% gesta Landmannalauga

– að mati 96% gesta Lónsöræfa

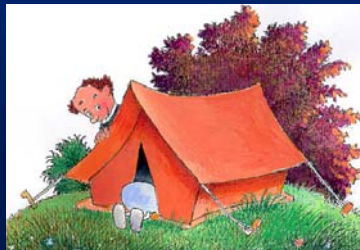
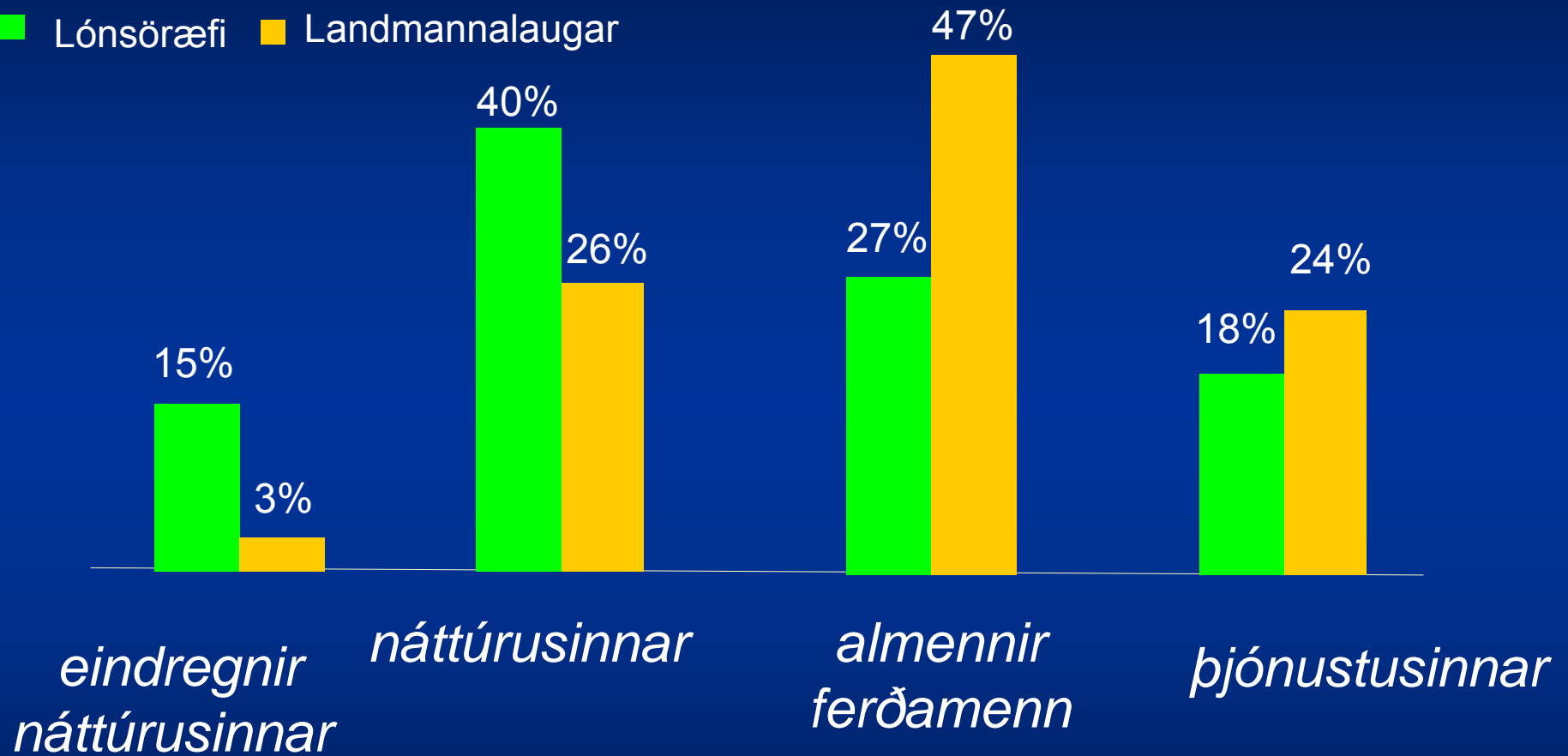
Viðhorfskvarðinn *(the purist scale)*

Hendee et.al. (1968), Stankey (1973; 1976), Wallsten (1988), Vistad (1995)

Viðhorfskvarðinn

■ Lónsöræfi ■ Landmannalaugar

Þessir hópar:

- haga sér mismunandi
- eru með ólíkar óskir um þjónustu og uppbyggingu
- gera mismunandi kröfur til umhverfisins

Ýmsar þversagnir ...

... ég vill alls ekki hafa veitingastað hérna!
Ég myndi hins vegar nota hann ef hann væri hérna.

almennur ferðamaður í Landmannalaugum

Hversu mikil breyting á náttúrunni er réttlætanleg til að auka þægindi ferðamanna?

Mér finnst að hér megi ekki breyta neinu nema ...

það er örugglega einhver verkfræðingur í

Ferðafélaginu sem gæti reynt að stýra vatninu í laugarnar aðeins betur...

Þetta er dálítið hérna ... kalt/heitt, kalt/heitt sko.“

*Þjónustusinni í
Landmannalaugum*

Með uppbyggingu innviða er hægt að hækka þolmörk

Á árunum 1998 - 2001 var aðstaðan bætt til muna.

Nýja sturtu- og salernisaðstaðan annar miklum fjölda gesta.

Fífan blómstrar á ný í votlendinu milli skálans og laugarinnar í Landmannalaugum.

En takmarka verður byggingar til að ferðamenn upplifi „ósnortin víðerni“

Þolmörkum ferðamennsku náð í Landmannalaugum?

*„Náttúran er greinilega mjög viðkvæm
hérna og getur sennilega ekki borið allan
þann fjölda gesta sem kemur hingað.“*

náttúrusinni í Landmannalaugum

*„Maður nennir ekki lengur að fara í
Landmannalaugar vegna þess að
þar eru svo margir ferðamenn.“*

náttúrusinni í Lónsöræfum

Bætt aðgengi

1970 var gerður
2 km vegspotti
frá Fjallabaksleið nyrðri
að skálasvæði FÍ

Gamla leiðin

Hvernig væri að
byggja upp
ferðapjónustu
fyrir utan
„náttúruperlur“
í stað þess að byggja
á perlunum?

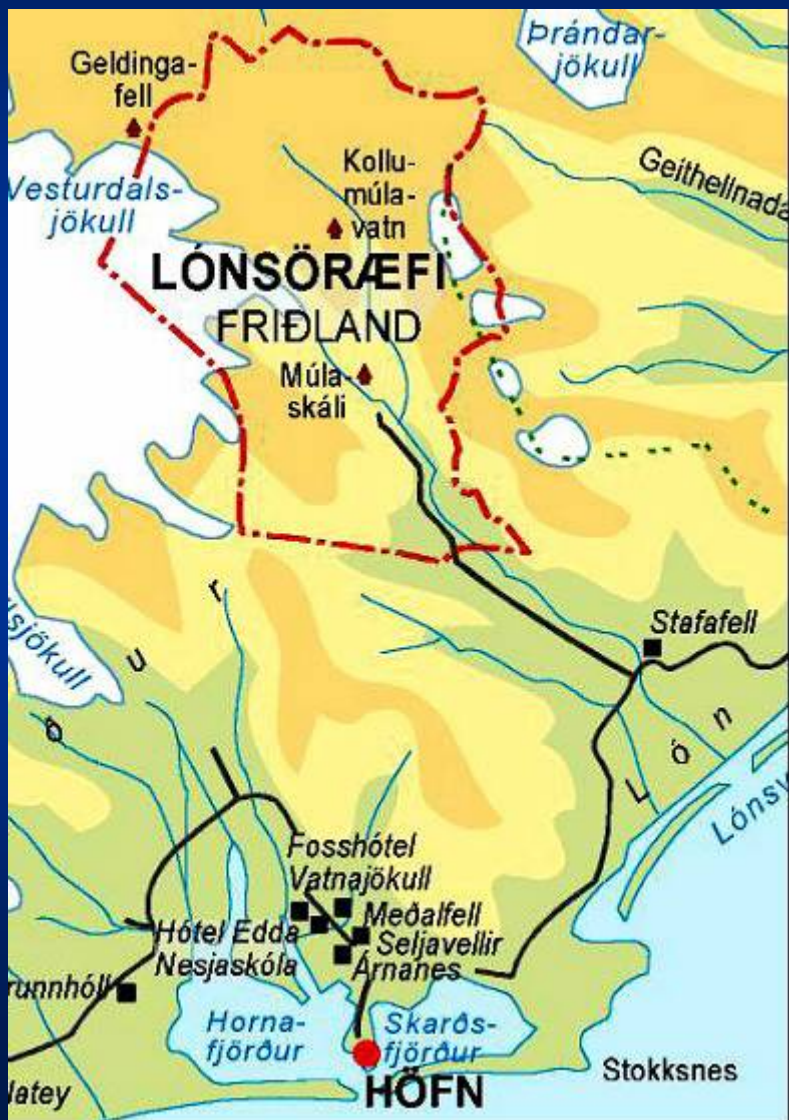
Ný þjónustumiðstöð
við Sólvang?

Núverandi skálasvæði

Lónsöræfi

1953 göngubrú byggð yfir Jökulsá

1966 vegur yfir Kjarrdalsheiði

Aðstaða...

Skálinn er alveg draumur
mikill náttúrusinni

Skálinn við Kollumúlavatn 1993

Múlaskáli 1992

Skálinn er ágætur, heldur prímítívur
en svona á þetta víst að vera.
þjónustusinni

Hæfileg áskorun fyrir suma – en of mikil fyrir aðra

„Hápunktur dagsins var hraðferð niður allbrattar skriður. Ný tækni við skriðugöngu tekin í notkun“

náttúrusinni

„Mér féll allur ketill í eld þegar ég sá kaðalinn og síðustu brekkuna niður að brúnni.“

Hnén skjálfa enn.“

þjónustusinni

Framtíðarþróun Lónsöræfa

Á að brúa Skyndidalsá?

Á að höggva þrep og gera göngustíga auðveldari?

Griðland göngumanna

- með takmörkuðum innviðum
- nota náttúruna til að takmarka fjölda

„Útivistarrófið“

(Recreation Opportunity Spectrum)

Lónsöræfi

Víðerni

Að mestu ósnortin svæði, vélvædd umferð ekki leyfð

Landmanna- laugar

Að mestu ósnortin svæði, vélvædd umferð leyfð

Aðgengileg náttúru-
svæði

Svæði sem einkennast af landbúnaðar-
landslagi

Útivistar-
svæði í borgum og bæjum

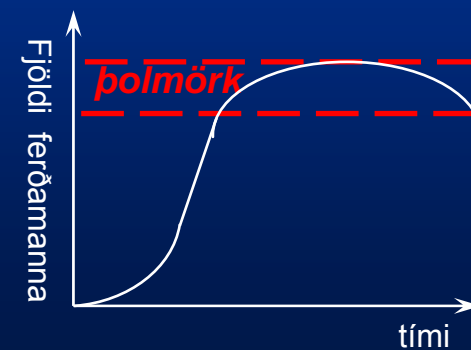
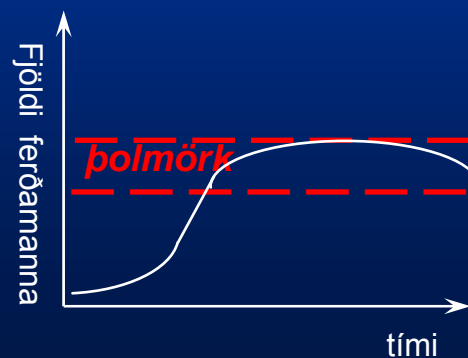
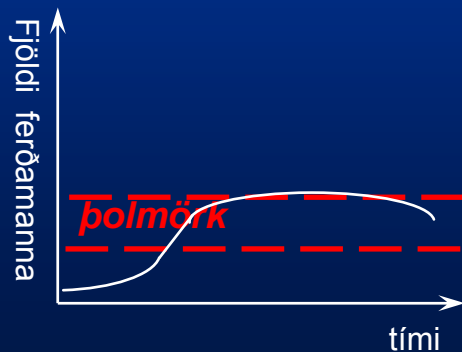

*miklir
náttúrusinnar*

náttúrusinnar

*almennir
ferðamenn*

þjónustusinnar

Samkeppnishæfni ferðamannastaða

- Skilgreining markaðshluta
  - Hvaða ferðamenn laðar svæði að sér eða getur hugsanlega laðað að sér?
- Markaðsetningu gagnvart ákveðnum markhópi
  - Hvernig á að haga uppbyggingu á ferðamannastöðum í ljósi þess?

Rannsókn á þolmörkum Lakasvæðisins unnið árið 2007

Samstarfsverkefni:

- Þjóðgarðurinn í Skaftafelli
- Skaftárhreppur
- Kirkjubæjarstofa
- Háskólasetrið á Hornafirði
- HÍ

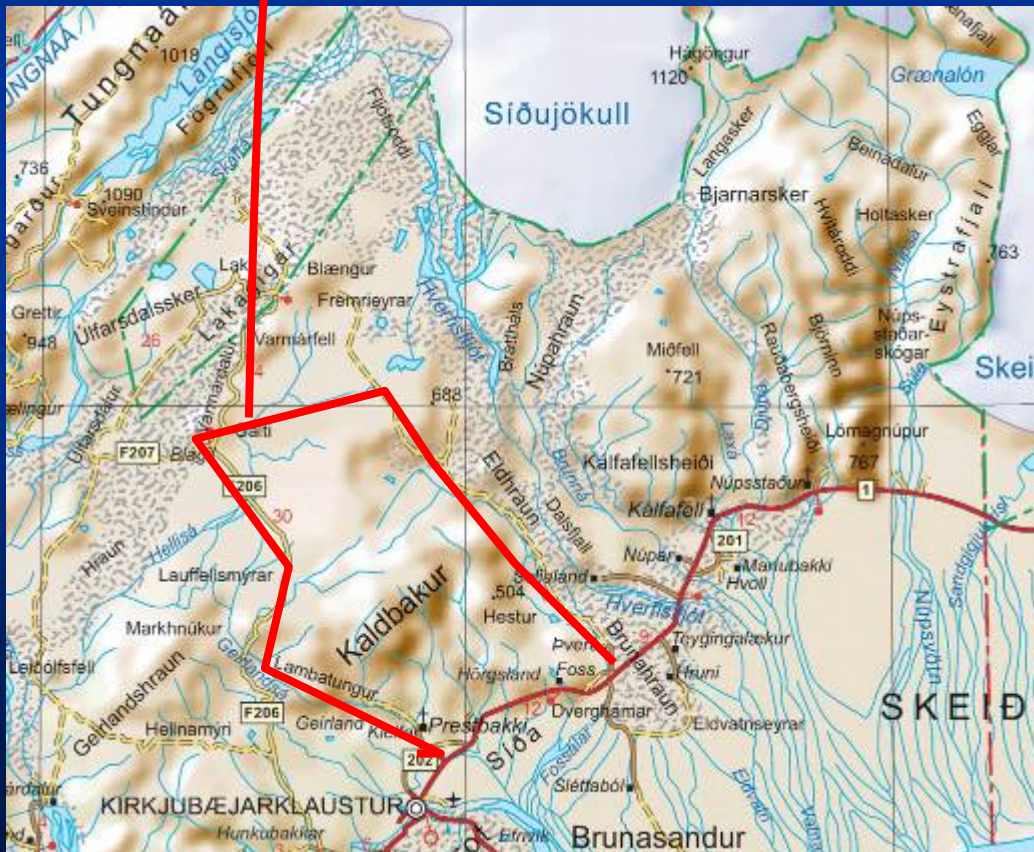
- Hvers konar ferðamenn laðar svæðið að?
- Eru gestir svæðisins ánægðir með heimsókn sína þangað
- Veldur eitthvað óánægju?
- Hvernig er ástand umhverfisins? Þarf að laga göngustíga, bæta aðstöðu, merkja fleiri gönguleiðir?

Rannsókn á þolmörkum Lakasvæðisins frh.

- Hvernig vilja heimamenn nýta svæðið?
- Hvernig vill ferðapjónustan nýta það?

Nýr akvegur?
Fólksbílafært?

Göngubrú yfir Skaftá?

Umferðartalning við Laka sumarið 2006

Bifreiðar taldar 24. júlí- 14. sept.

Á tímabilinu fara:

1069 bílar inn á svæðið

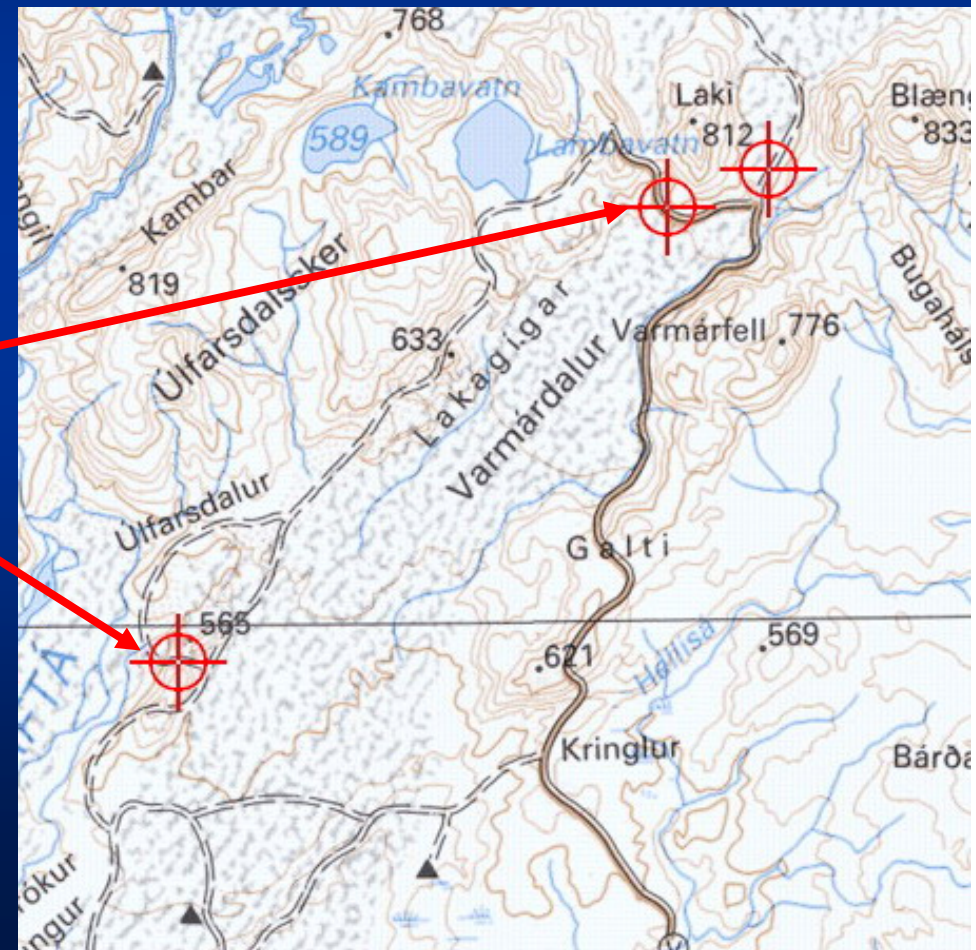
Um Laka: 678 bílar

Um Hæng: 391 bílar

Gátum ekki greint stefnu

Má áætla sumarið:

1500- 1800 bílar

Bílar á dag í Laka

